

LECTURA – O NECESITATE SAU O PASIUNE?

READING – A NECESSITY OR A PASSION?

Ala LÎȘÎI¹ [ORCID: 0000-0003-2845-0006]

Ludmila RĂILEANU² [ORCID: 0000-0002-7236-0107]

Abstract: *Reading offers equal chances for knowledge and development. In this study we aimed to identify the users' attitude towards reading, which are the last books read, who encourages them to read, and last but not least, what factors lead to reading failure.*

Key words: *reading, the benefits of reading, young people's reading, promoting reading*

Epoca modernă se caracterizează printr-o dinamică deosebită în toate domeniile. Evident, că lectura este o formă atemporală de divertisment și informații, considerată și de savanți ca cea mai veche abilitate intelectuală a omului. Beneficiile lecturii variază de la îmbunătățirea sănătății mintale, la îmbunătățirea sănătății fizice, precum și la crearea unor obiceiuri sănătoase.

Atestăm și faptul, că deși cărțile există de foarte mult timp, ele nu și-au pierdut importanța de-a lungul anilor. Astăzi, cartea devine, nu doar un instrument de cunoaștere, de informare multiaspectuală, ci și un obiect estetic, ce asigură continua plăcere a lecturii. Specialiștii consideră, că lectura e acea activitate pe care desfășurând-o nu ai cum să dai greș, urmând doar trei condiții: să o faci *cu plăcere, conștient și gândind critic*.

Cititorul societății moderne are un spectru enorm de oportunități și titluri de carte și poate să aleagă în funcție de propriile preferințe, interese, nevoi, dar și cu certitudine, în toate situațiile lectura reprezintă o achiziție de noțiuni și cunoștințe. Lecturarea beletristicii, cărților de specialitate, dicționarilor, manualelor, a semnatificat întotdeauna informare, instruire și educație. Importanța lecturii este incontestabilă, iar studiile demonstrează că dincolo de pasiune și plăcere, lectura are o influență enormă asupra dezvoltării personale și profesionale, comportamentului și sănătății. Lectura își are rostul la fiecare etapă a devenirii omului. Iar cartea rămasă necitită la vremea respectivă, nu va mai fi citită niciodată. Deaceia, stimularea gustului pentru lectură este importantă și revine atât profesorilor /cadrelor didactice, cât și bibliotecarilor, familiei, mass-mediei.

Mai multe studii oferă dovezi referitor la variate moduri de lectură, demonstrând cum citesc oamenii de diferite vârste. Savanții susțin că o serie de moduri de lectură sunt exersate de către cititor izolat sau în combinație, în funcție

¹ Bibliotecară, Biblioteca Științifică a USARB, ala.lisii97biblioteca@gmail.com

² Șefă serviciu, Biblioteca Științifică a USARB, nycoli@mail.ru

de nevoi sau împrejurări, unele se formează spontan, altele se deprind prin studiul de experiență, iar perfecționarea lor nu se încheie niciodată.

Savantul Constantin Onofrași, identifică mai multe **tipuri de lectură**:

- **Lectura liniară** reprezintă o formă de lectură în care textele sunt parcurse secvențial și în întregime (de la început până la sfârșit). Acest tip de lectură restrânge participarea cititorului, care stă deoparte, având o participare pasivă la lectură.

- **Lectura receptivă** este o variantă „îmbunătățită” a lecturii liniare, în care textul este parcurs în întregime, dar viteza lecturii variază în funcție de revenirile ocazionale la text și la paratext, la introducere sau la concluzii, pentru a înregistra complet și exact, cu maximă acuratețe, ceea ce comunică textul; e o lectură intensivă, analitică, adecvată în cazul unor manuale, cursuri, lucrări specializate etc.

- **Lectura asociativă** reprezintă o formă a celei receptivă, în care lecturarea se realizează cu maximă atenție, însă presupune reveniri, reflecții sau momente de întrerupere.

- **Lectura literară** este considerată o variantă a lecturii receptivă și asociative. Acest tip de lectură este utilizat în funcție de specificitatea textului (poezie, poveste, basm etc.). Lectura literară transpune cititorul în lumea textului, el se instalează în ficțiune, fiind interesat mai mult de „cum” se spune decât de „ce” se spune; e vorba de o lectură lentă, cu întreruperi.

- **Lectura informativă, globală** este o lectură selectivă, ce are ca obiectiv obținerea unei idei de ansamblu asupra textului (examinarea unei reviste, răsfoirea unei cărți, a unui manual etc.); cititorul analizează cu privire suprafața textuală în căutarea unor puncte de sprijin. Cu ajutorul paratextului și al unui cuvânt-cheie, cititorul încearcă să înțeleagă despre ce este vorba, fără să citească în detaliu.

- **Lectura exploratorie** constă în repetarea unui simbol sau a unei imagini predeterminate din ansamblul unui text (găsirea unei referințe în dicționar, a unui număr de telefon etc.). Cititorul se focalizează asupra unui singur punct și are ca sprijin ordonarea alfabetică a suportului citit sau cronologică etc.

- **Lectura de cercetare** reprezintă o variantă a lecturii exploratorii, constând în identificarea unei informații pe o temă prestabilită, dar căreia nu-i cunoaștem cu precizie reprezentarea simbolică; e caracterizată de inspecția atentă a textului în direcția globalității, nu însă a liniarității, și de frecvente mișcări de tipul „înainte-înapoi”.

- **Lectura rapidă** constă în scanarea unui text cu scopul de a dobândi o lectură din ce în ce mai rapidă și de a asimila cât mai eficient conținutul. Lectura rapidă se potrivește textelor scurte, ordonate. Este cea mai superficială modalitate de citire, din punct de vedere calitativ.

Orice tip de lectură îl va face pe cititor să identifice informația relevantă și îi va spori randamentul conținutului, oferindu-i largi perspective către cunoașterea altor forme ale ei. Prin lectură utilizatorii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate printr-o

multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele.

Funcțiile lecturii, conform opiniei specialiștilor, sunt următoarele:

- **funcția de informare și documentare**, prin care cititorul ia contact cu cartea și primește informații, le depozitează pentru un scop de perspectivă. Această funcție răspunde primei semnificații, aceea de citire și învățare.
- **funcția cognitivă**, care răspunde concepției despre lectură ca activitate „explicativ-științifică, cu accent pe participarea intelectual-rațională”.
- **funcția de culturalizare**, prin care cititorul, metodic și consecutiv, înțelege lectura ca preocupare de perspectivă și de durată, devine parte componentă a educației permanente;
- **funcția formativă**, creatoare, prin care lectura educă gustul și sensibilitatea estetică și răspunde concepției despre lectură ca „act contemplativ-psihologic, cu accent pe subiectivitatea cititorului, care se află în ipostaza plăcerii sau evaziunii”.

Autorii studiului și-au propus să prezinte răspuns la unele întrebări care influențează lectura: Care este rolul lecturii în dezvoltarea personală? Care sunt beneficiile lecturii, atitudinea utilizatorilor față de lectură? Care sunt ultimele cărți lecturate de utilizatorii Bibliotecii Științifice a USARB? Studiul este realizat în cadrul Proiectului Național de Promovare a Lecturii „Cartea Deschisă”, sub înaltul patronaj al Președintei Maia Sandu.

Pentru realizarea scopului au fost stabilite următoarele obiective specifice:

- Evaluarea opiniilor utilizatorilor față de lectură;
- Stabilirea faptului de frecvență a lecturii;
- Specificarea factorilor care încurajează utilizatorii să citească;
- Identificarea genului de literatură preferat al utilizatorilor;
- Analiza preferințelor utilizatorilor privind formatul cărților;
- Definirea locului favorit pentru lectură al utilizatorilor;
- Constatarea factorilor care împiedică lectura;
- Identificarea cărților lecturate recent de utilizatorii BȘ a USARB.

Metoda de realizare. În realizarea studiului au utilizat metoda sondajului, aplicând ca instrument de lucru chestionarul care a inclus 9 întrebări. Chestionarul a fost realizat și expus pe pagina web a BȘ a USARB, aplicând platforma Google Forms, online, de tip autoadministrat: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdpx1zKZVFIauXh8fWHr-uS8xd2k0Qkmb6N_a5WdfTXYwh5jw/viewform

Studiul a fost realizat în baza evaluării a 158 de răspunsuri, perioada de investigare, fiind luna septembrie 2023. Din datele obținute putem consemna, că eșantionul respondenților este alcătuit preponderent din studenții Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din cadrul USARB și utilizatori externi.

Respondenții urmau să-și expună părerea vizavi de afirmațiile propuse referitor la lectură: *Lectura este un proces de citire; Lectura este un mod de viață; Lectura este un proces care dezvoltă limbajul; Lectura este o necesitate; Lectura este o pasiune.*

Din răspunsurile analizate concluzionăm, că 64% din respondenți și-au exprimat

acord total față de afirmația *Lectura este un proces de citire*, 34% au consenmat acord parțial față de aceeași afirmație, iar 0,6% dezacord total. 35% au menționat acord total privitor la afirmația *Lectura este un mod de viață*, 54% din respondenți atestă acord parțial referitor la această afirmație și 2,5% dezacord total.

Acord total față de afirmația *Lectura este un proces care dezvoltă limbajul* au manifestat 86% din respondenți, 11% denotă acord parțial și 2,5% dezacord total.

Afirmația *Lectura este o necesitate* a fost susținută cu acord total de 55% din respondenți, 38% au confirmat acord parțial, iar 5,8% dezacord total față de aceeași afirmație.

62% din respondenți susțin cu acord total afirmația *Lectura este o pasiune*, 30% relevă acord parțial și 2,5% dezacord parțial.

Generalizând opiniile respondenților conchidem, că lectura este considerată drept un proces care dezvoltă limbajul, fiind și un proces de citire, o pasiune, dar și o necesitate. (Diagrama 1)

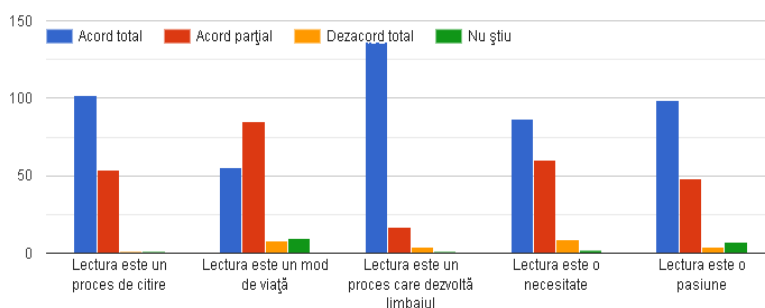

Diagrama 1

Firește, lectura, nu poate fi o pasiune a unei vârste sau categorii sociale, ea este plăcerea pe care o poate avea oricine, în aceeași măsură, fie copil, fie adult, fie om de stat sau simplu cetățean.

În continuare, respondenții urmau să se expună cu părerea la ce le servește lectura. Din opiniile creionate constatăm, că 77,8% presupun, că *lectura îmbunătățește vocabularul*, 70,9% menționează că, *lectura dezvoltă gândirea critică*, iar 70,3% consideră, că *lectura lărgeste orizontul de cunoștințe*. Au fost înregistrate și alte opinii: *dezvoltarea abilității de a comunica, dezvoltarea imaginației, evadarea din lumea reală, la nimic*. (Diagrama 2)

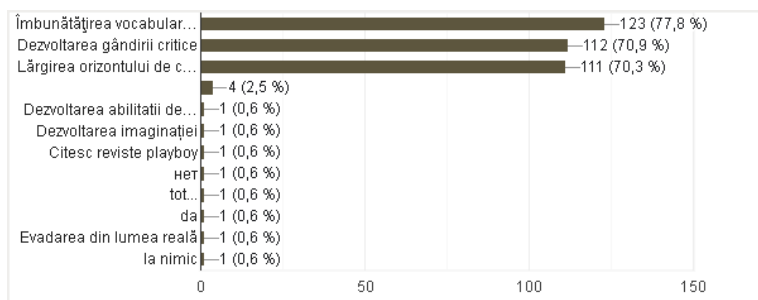

Diagrama 2. La ce Vă servește lectura cărților

Desigur, lectura cărților are o importanță majoră în dezvoltarea și evoluția noastră: este un mod de a înțelege viața, și de a descoperi noi lumi, un mod de a dezvolta imaginația și de a forma valori și principii, un mod de a îmbunătăți gândirea dar și comunicarea. Fără doar și poate, importanța lecturii cărților este la fel de mare indiferent de vârstă, iar beneficiile ne însoțesc pe tot parcursul vieții, dar nimic nu poate înlocui acel sentiment special pe care ni-l dau lectura unei cărți preferate.

Există opinii că tinerii nu citesc prea mult, în special ficțiune sau literatură clasică, pentru că majoritatea lucrărilor remarcabile au fost ecranizate, și desigur este mai rapid și mai interesant să vizionezi un film, decât să citești o carte.

Întrebați *cât de des citesc*, 28,5% din respondenți citesc *ocazional*, 27,8% citesc *săptămânal*, 23,4 % citesc *zilnic*, 16,5% citesc *lunar* și 3,8% din respondenți *nu citesc*, pe când specialiștii recomandă că, dacă fiecare dintre noi am citi zilnic câte 15 minute, atunci într-un an ai citi aproximativ 18-23 de cărți. (Diagrama 3)

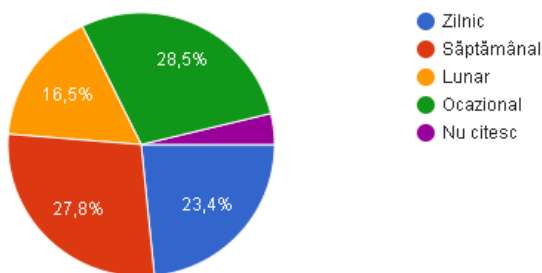

Diagrama 3. Indicați cât de des citiți?

Dar pasiunea pentru citit nu vine de la sine, ci se formează prin motivare pentru lectură. Aplicarea variatelor modalități de stimulare a lecturii (recomandări orale, recenzii la o carte, expoziții de carte, prezentarea expozițiilor ș.a.) contribuie la consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă și conștientă, la formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, la cultivarea respectului față de carte, la creșterea interesului de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, la îmbogățirea și nuanțarea vocabularului precum și la dezvoltarea capacității de exprimare, la educarea sentimentelor estetice, la lărgirea ariei de informație a tinerilor și stimularea capacității creative. La fel, este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni.

Respondenții urmau să menționeze *cine îi încurajează să citească*. Din răspunsurile investigate constatăm, că 57 % sunt încurajați la lectură de cadrele didactice, 39,2% sunt stimulați să citească de mass-media, 31,6% sunt motivați să citească de către familie, 31,6% citesc la sfaturile colegilor și prietenilor și 16,5% citesc la recomandările bibliotecarilor. (Diagrama 4)

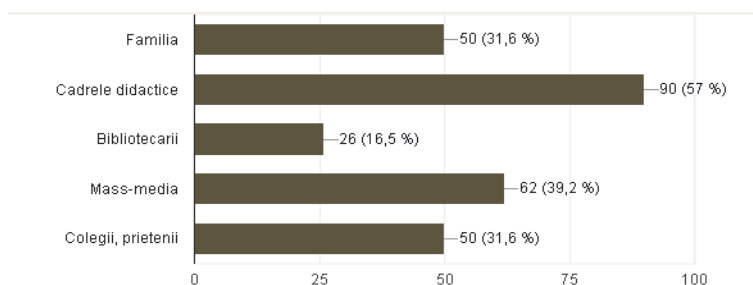

Diagrama 4. Cine Vă încurajează să citiți?

A cincea întrebare a chestionarului viza identificarea genului de texte preferate de către respondenți. Astfel, 57% preferă *beletristica*, 27,8% preferă *documente științifice* și 15,2% din respondenți preferă *documente didactice*. (Diagrama 5)

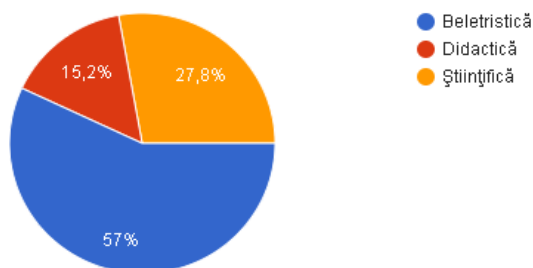

Diagrama 5. Genul de literatură preferat

Dar, indiferent de genul textelor preferate, cartea rămâne principalul mijloc de comunicare, de formare a capacităților de gândire, de dezvoltare personală și profesională.

La întrebarea *În ce format preferați să citiți?* 75,3% din respondenți au consemnat că preferă să citească în format tipărit, având posibilitatea să contacteze direct cu cartea, or cărțile tipărite sunt importante în procesul de studiu și cercetare.

Cărțile tipărite, cu siguranță, nu vor dispărea din peisaj, datorită avantajelor: paginile cărților au un miros care crește apetitul pentru citit; prezența palpabilă a paginii; nu deranjează ochii, cum o face formatul digital; sunt ușor de obținut; nu au nevoie de energie electrică pentru a funcționa. Specialiștii consideră că cartea fizică este cea mai potrivită pentru a deprinde gustul lecturii. Și doar 24,7% din respondenți preferă lectura cărților digitale. (Diagrama 6)

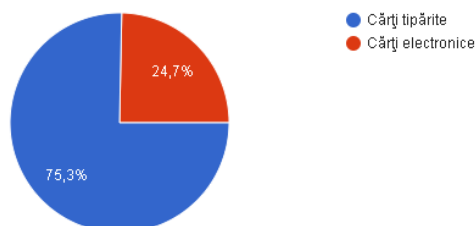

Diagrama 6. În ce format preferați să citiți?

Întrebați *Unde aleg să lecturez?* observăm, că 85,4% din respondenți preferă să citească *acasă*. Este firesc acest lucru, fiindcă lectura în familie este pentru majoritatea dintre noi o condiție primordială pentru cultivarea dragostei de lectură a tinerilor. Remarcăm, că 8,9% din cei chestionați preferă lectura *în alte locuri* și doar 5,7% preferă lectura *la bibliotecă*. (Diagrama 7) Dar, indiferent unde aleg să lecturez, noi suntem obligați să-i motivăm prin a le oferi un exemplu pozitiv, încurajându-i, explicându-le cât e de importantă lectura și vorbindu-le despre importanța sa spirituală, nicidecum materială.

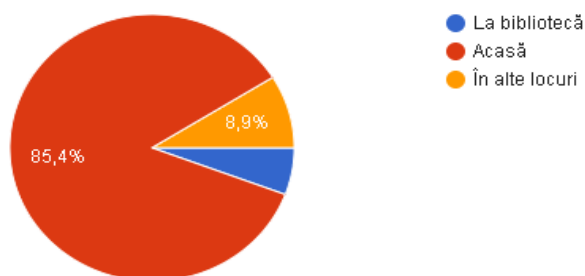

Diagrama 7. Unde alegeți să lecturați?

La întrebarea *Ce factori pot împiedica lectura?* 58,9% din respondenți numesc *insuficiența de timp*, 17,7% indică, că mult timp *petrec pe rețelele de socializare*, 13,9% consideră, că *dezinteresul pentru lectură* împiedică lectura, 7,6% presupun, că *prețul cărților*, iar 0,6% *persoanele din jur*. (Diagrama 8)

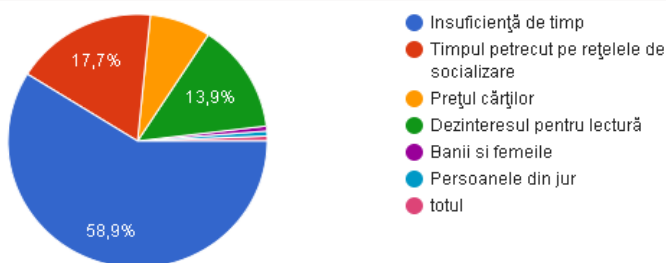

Diagrama 8. Ce factori pot împiedica lectura?

Respondenții urmau să numească ultima carte citită, indicând autorul și titlul cărții. Din sinteza repertoriului titlurilor menționate evidențiem documente incluse în listele de literatură a programelor de curs. Printre aceste cărți accentuăm opere din literatura română: *Mara* de Ioan Slavici, *Adela* de Liviu Rebreanu, *Singur în fața dragostei* de Aureliu Busuioc, *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, *Enigma Otiliei* de George Călinescu, *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, *Sania* de Ion Druță, *Hanul Ancuței* de Mihail Sadoveanu, *Maitreyi* de Mircea Eliade, *Povestea furnicii* de Ion Druță, *Lorelei* de Ionel Teodoreanu, *Când bunicul era nepot* de Aureliu Busuioc, *Invitația la vals* de Mihail Drumeș, *Ultima noapte de dragoste, întâia*

noapte de război de Camil Petrescu, *Ion* de Liviu Rebreanu ș.a. precum și opere din literatura universală: *Tom Sawyer* de Mark Twain, *Singur pe lume* de Malot, *Jane Eyre* de Charlotte Brontë, *Divina comedie* de Dante Alegeri, *Bătrânul și marea* de Ernest Hemingway, *Vrăjitorul din Oz* de L. Frank Baum, *Mândrie și prejudecată* de Jan Austen, *Romeo și Julieta* de William Shakespeare, *De veghe în lanul de secară* de J. D. Salinge, *Colț alb* de Jack London, *Micul prinț* de Antoine de Saint-Exupery, *Fetita cu chibritele* de Hans Christian Andersen ș.a.). Toate aceste opere le regăsim în colecția Bibliotecii Științifice a USARB. Din lista cărților menționate conturăm și produse editoriale noi: *Amintiri din viitor* de Andreea Russo (2017), *320 de pisici negre* de Rodica Ojog-Brasoveanu, *Simfonia vieții* de Ion Gorgan (2021), *Cartea memoriei* de Lara Avery(2022), *Cel mai bogat om din Babilon* de George S. Clason(2022), *Sub aceeași stea* de John Green(2016), *Anatomia iubirii* de Helen Fischer(2017), *Cele patru vânturi* de Kristin Hannah(2021), *Fericirea îmi scapă printre degete* de Agnes Martin-Lugand (2017), *Absolut tot* de Nicola Yoon(2020), *Fata în palton albastru* de Monica Hesse (2019), *Tu mi-ai schimbat viața* de Abdell Sellou(2020), *Partea de nord a inimii* de Dolores Redondo (2021), pe care le vom include în fișierul *Propuneri pentru achiziții*.

Ne bucură faptul că tinerii, totuși, citesc și, nu mai putem fi de acord cu afirmația, că azi nu se mai citește, se citește, doar că se citesc mai mult cărți de dezvoltare personală, fiindcă adolescența este vârsta provocărilor, perioada de tranziție spre maturitate și un moment în care tinerii trec printr-o serie de schimbări, atât fizice, cât și psihice, își conturează personalitatea și caută modalități de exprimare care să se potrivească cel mai bine felului lor de a fi.

De aceea, misiunea fundamentală a bibliotecii a fost dintotdeauna îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Bibliotecarii trebuie să asigure accesul la informația de calitate, prin stimularea interesului pentru lectură, promovarea culturii lecturii, dezvoltarea competențelor de lectură și, respectiv, deschiderea drumului spre cunoaștere și dezvoltare.

Astfel, în Biblioteca Științifică a USARB sunt utilizate deverse metode de promovare a lecturii, precum:

- promovarea resurselor informaționale și stimularea lecturilor de instruire și cercetare ale utilizatorilor prin organizarea de către bibliotecari a unei game largi de expoziții informative, tematice tradiționale și digitale;
- valorificarea colecțiilor, valorilor literare și culturale prin organizarea diverselor evenimente, campanii, programe infodocumentare: Zilele Informării, Zilele Catedrelor, Lunarul studenților de la ciclul I de instruire, masteranzilor și doctoranzilor, Noul Utilizator, Săptămâna Open Access, Săptămâna Educației Deschise, Ziua Științei, Zilele Universității, Zilele Bibliotecii și Facultății, Ziua Națională de Sensibilizare privind Bibliotecile, audiții muzicale, reviste bibliografice, lansări de carte, realizate în cadrul Clubului Cărții, Clubului ONU Nord, Salonului Muzical, Clubul BiblioSpiritus, Punctului de Informare NATO, Centrului de Informare al

Uniunii Europene, Centrului Educație Civică Europeană, Centrului de Informare al României din Bălți.

- promovarea serviciilor cultural-științifice pe pagina web a Bibliotecii Științifice (<http://libruniv.usarb.md>), prin intermediul platformelor informaționale și rețelelor sociale,
- utilizarea blogurilor Bibliotecii Științifice a USARB: *Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în dialog cu cititorii* (<https://bs-usarb.blogspot.com/>); *Bibliotecarii USARB: Profesional* (<https://bsusarbprofesional.blogspot.com/>); *Centrul Biblioteconomic Departamental, Biblioteca Științifică a USARB* (<https://cbdbsusarb.blogspot.com/>) și *Centrul de informare al României din Bălți* (<https://cirbalti.wordpress.com/>);
- inițierea compartimentelor *Lectura de weekend* și *Autocunoaștere și dezvoltare personală*;
- recomandarea resurselor informaționale din colecția Bibliotecii Științifice a USARB, care pot fi accesate, descărcate și online (format pdf) prin intermediul canalului Telegram.

Concluzii.

Adevărat, importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Studiul *Lectura – o necesitate sau o pasiune?* a reliefat importanța lecturii în procesul de studiu și cercetare; cartea este și va continua să fie un instrument de bază care asigură accesul la valorile culturii spirituale, lectura reprezintă o metodă esențială de instruire, de perfecționare profesională și autoinstruire. Doar citind, vom putea obține cunoștințe noi, ne vom îmbunătăți memoria și vom extinde nivelul de creativitate, vom dezvolta abilități de gândire critică, ne vom perfecționa comunicarea, vocabularul și scrisul, vom obține deprinderi de concentrare și focusare, vom putea deveni mult mai empatici și ne va crește stima de sine.

Tehnologiile se vor schimba mereu, însă promovarea lecturii va rămâne în continuare una din sarcinile principale ale bibliotecii, păstrând valorile umane prin lectură.

*Citește mult și constructiv! Citește cărțile care îți plac, cele care îți trezesc
curiozitate
ori pe cele din care știi că vei avea ceva de învățat.
Incontestabilă este afirmația, că: „Părinții ne ajută să devenim oameni,
cărțile să rămânem.”
(Aurelian Silvestru)*

Referințe bibliografice:

1. BANICA, Gabriela. *Lectura, primul pas spre cultură* [online] [citată 29 septembrie 2023]. Disponibil: <http://www.ccdcluj.ro/Fisiere/2018-2019/CDI/Resurse/Lectura%20de%20placere.pdf>

2. *Beneficii ale lecturii în dezvoltarea personala a individului* [online] [citat 15 septembrie 2023]. Disponibil: <https://psihologiagandului.ro/text-argumentativ-despre-rolul-lecturii-in-dezvoltarea-personala>
3. *Beneficiile cititului sau de ce unii citesc cărți?* [online] [accesat 20 septembrie 2023]. Disponibil: <https://bibliotecamironcostin.wordpress.com/2015/05/22/beneficiile-cititului-sau-de-ce-unii-citesc-carti/>
4. BÎRSANU, Aurelia, OCINSCHI, Violina. *Lectura în secolul XXI – „pasiune desuetă” sau capriciu actual?* [online] [accesat 13 septembrie 2023]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/51-55_32.pdf
5. *Cititul – cel mai complex exercițiu pentru creier și minte* [online] [accesat 26 septembrie 2023]. Disponibil: <https://cafe-psychologique.md/cititul-cel-mai-complex-exercitiu-pentru-creier-si-minte/>
6. COSTRU, Lucia. *Lectura – componentă constructivă a personalității* [online] [accesat 19 septembrie 2023]. Disponibil: <https://edict.ro/lectura-componenta-constructiva-a-personalitatii/>
7. CRISTIAN, Dumitru. *De ce este importantă lectura? Cele mai importante avantaje ale cartilor* [online]. Disponibil: <https://www.comunicatedeafaceri.ro/cultura/de-ce-este-importanta-lectura-cele-mai-importante-avantaje-ale-cartilor>. [accesat 22 septembrie 2023].
8. *Dezvoltarea competențelor din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții: rolul și locul lecturii : Suport metodologic și educațional în sprijinul realizării Programului Național LecturaCentral, ediția a 4-a, 2021* [online] [accesat 04 octombrie 2023]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Dezvoltarea%20competentelor.pdf>
9. *Lectura, între obligație și plăcere. Mai citesc elevii?* [online] [accesat 14 iulie 2023]. Disponibil: <https://iteach.ro/experientedidactice/lectura-intre-obligatie-si-placere-mai-citesc-elevii>
10. LÎȘÎI, Ala. *Stimularea interesului pentru lectură, studiu și cercetare prin intermediul expozițiilor on-line* [online] [accesat 03 octombrie 2023]. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5807/Lisii_A_lectura.pdf?sequence=1&isAllowed=y
11. OSOIANU, V, DRĂGĂNEL, Angela. *Studii reprezentative privind importanța lecturii* [online] [accesat 27 septembrie 2023]. Disponibil: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1099/Osoianu_Dr%c4%83g%c4%83nel_Studiile.pdf?sequence=1&isAllowed=y
12. OSOIANU, Vera. *Ziua Națională a Lecturii – imbold și oportunități* [online] [accesat 21 septembrie 2023]. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1671/V.OsoianuZiuaNationalaLecturii.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
13. *Importanța lecturii pentru studenți în 2023* [online] [accesat 05 septembrie 2023]. Disponibil: <https://worldscholarshub.com/ro/importance-of-reading-for-students/>